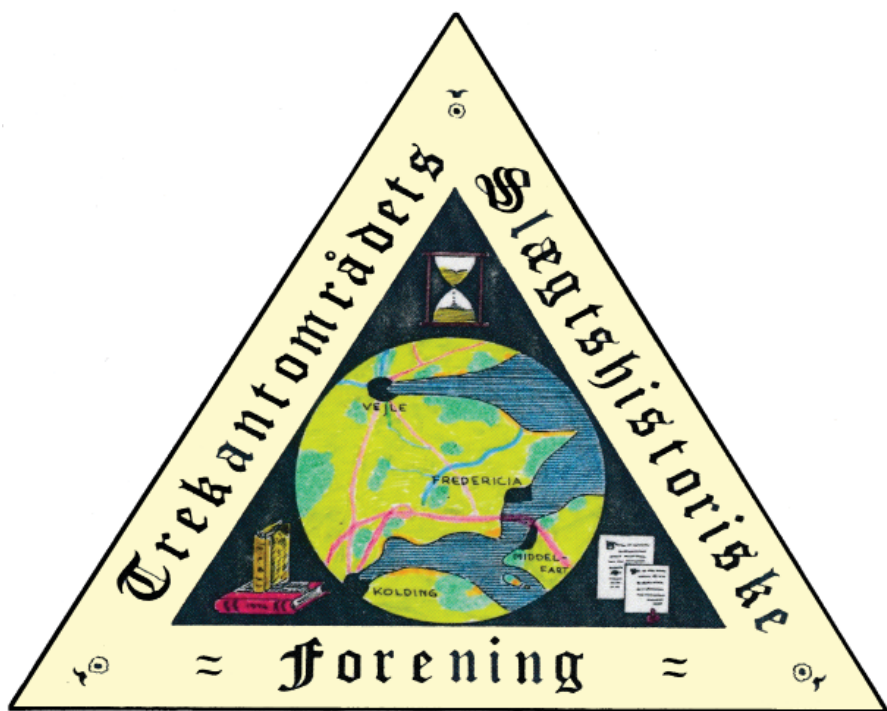

Slægts – Tidende

for

Trekantområdet

Udgivet af Trekantområdets Slægtshistoriske Forening

Nr.: 62

December

Sæson 2024/25

Bestyrelsen

- Formand:** Vibeke Karlby, Rylevej 8, 5464 Brenderup, Fyn
Tlf.: 64 44 28 08, e-mail: karlby@privat.dk
- Næstformand:** Michael Terp Rasmussen, Erritsøgårdsvej 93, 7000 Fredericia
Tlf. 51 53 55 63, e-mail: michael@terprasmussen.dk
- Kasserer:** Jonna Qvortrup, Prangervej 82, 7000 Fredericia
Tlf.: 75 92 96 78, e-mail: jonnaqvortrup@hotmail.com
- Sekretær,** Henning Karlby, Rylevej 8, 5464 Brenderup, Fyn
Bibliotekar: Tlf.: 64 44 28 08, e-mail: karlby@privat.dk
- Webmaster:** Kai Aurbo, Borggårdsparken 38, 7080 Børkop
Tlf.: 26 24 83 15, e-mail: kaiaurbo@gmail.com
- Medlem:** Elisabeth Jochumsen, Prinsessegade 15, 7000 Fredericia
e-mail: elisabethjoc@gmail.com
- Suppleant:** Niels Thomsen, Agatvænget 7, 7000 Fredericia
(Moccamester) Tlf.: 40 45 26 73, e-mail: aase.niels.thomsen@gmail.com
- Suppleant:** Lise Espersen, Ludvig Storms Vej 4, 5500 Middelfart
(ass.Moccamoster) Tlf. 29 26 80 68, e-mail: liserespersen@hotmail.com

Møder afholdes den 2. mandag i månederne september – april og ofte i samarbejde med Lillebælt Folkeuniversitet (FU). De begynder kl. 19.15 og afholdes på Bülow's Kaserne, Øster Voldgade 18, Fredericia.

Mødelokalet er åbent fra kl. 18.30, **således at der er lejlighed til slægtssnak med individuel hjælp og rådgivning.**

Møderne kan indledes med ”medlemmernes 10 minutter”, hvor der kan fortælles om gode oplevelser, givtige kilder, læses op, gives tips osv.

Udlån fra foreningens bibliotek kan ske i forbindelse med møderne, men i så fald skal bøgerne bestilles senest sidste hverdag inden mødeaften. Bogbestanden kan igen ses på vores hjemmeside via linket ”Bogreolen”. I forbindelse med mødeaftenerne vil der altid være hjælp at hente til tyding af gotisk skrift, eller ideer til at komme videre. Kaffe/te ”ad libitum”: 10 kr.

Medlemskab (inkl. abonnement på ”Slægts-Tidende”) pr. år 220 kr. – par 300 kr.

GÆSTER ER VELKOMNE. Gæstebilletter 50 kr. pr. foredrag.

Næste nr. udkommer 7. april 2025.
Dead line for artikler: 27. marts 2025.

<http://www.trekanten-slaegt.dk>

Svend Aage Pedersen – Peter Peterson

af Henning Karlby

2. Del

Svend Aage efter Mexico

Jeg ved nu, at han var ansat som "Grip" ved et filmselskab. (*En Grip er en person, som sørger for elektricitet og lyssætning under filmoptagelser.*) Der er rygter fremme om, at han var grip på indspilningen af gyserfilmen King Kong. Dette er tvivlsomt, filmen er fra 1933, dvs. formentlig indspillet i løbet af 1932. På det tidspunkt tror jeg, Svend Aage stadig boede i Mexicali, Mexico. Mexicali ligger på Stillehavskysten lidt syd for grænsen til Californien.

Svend Aage har tilsyneladende fået amerikansk statsborgerskab efter ansøgningen fra 1939. Han bliver nemlig den 15. februar 1942 indskrevet i den amerikanske hær. På sessionspapirene står der, at han har brune øjene, brunt hår og hans hud er "ruddy" = rødmende. Han er 5 fod og 8½ tomme høj (174 cm), han vejer 160 pund (72,6 kg). Hans adresse på det tidspunkt er stadig 871 N. Kenmore Street, Los Angeles, Californien. Han er på det tidspunkt ansat hos RKO Studio.

I 1944 søger Svend Aage om navneforandring fra Svend Aage Pedersen til Peter Peterson. Det får han den 9. februar 1945. Han skriver i brevene til hans søster, at han altid er blevet kaldt Pete, fordi amerikanerne ikke kan sige Svend Aage.

No. 6182068

Name PETERSON, Peter
PEDERSEN, Svend Aage (formerly)

residing at 871 N. Kenmore St., Los Angeles, Cal.

Age 41 years. Date of order of admission FEB 9 1945

Date certificate issued FEB 9 1945 by the

U. S. District Court at Los Angeles, California

Petition No. 122269 AR# 3762809

Peter Peterson
(Complete and true signature of holder)

Svend Aages ansøgning om navneændring.

Jeg ved med sikkerhed, at han var grip og senere animator på indspilningen af Mighty Joe Young omkring 1948, filmen havde premiere 1949.

Filmen var et Willis O'Brien projekt. Det var Willis O'Brien, der skabte succesen King Kong. Der opstod problemer omkring indspilningen af Mighty Joe Young, tidsplanen kunne ikke holde, derfor fik man to nye animatører til at arbejde på filmen, men deres arbejde duede ikke. Filmen Mighty Joe Young blev lavet i RKO studios. RKO (*Radio-Keith-Orpheum*) Pictures var et amerikansk films produktions og distributions kompagni. Som RKO Radio Pictures Inc, var det et af de 5 store studier i Hollywoods Gyldne Tider.

Mighty Joe Young var en studio film, hvor Svend Aage formentlig har fået tildelt opgaven som en af gruppens grips. Han har formentlig sat belysning på de miniature, man benyttede til konstruktion af scenerne til stop motion filmen. En stop motion film, betyder at man laver en figur på en scene med den ønskede baggrund, som man tager ét billede af, derpå ændres figuren gansk lidt og der på tages endnu et billede og til sidst sættes alle enkeltbillederne sammen til en film. Mens det stod på, har han formentlig med stor tålmodighed og interesse kigget på, hvordan O'Brien og hans assistent (en ung Ray Harryhausen) arbejdede møjsommeligt med billede for billede, mens de manipulerede Joe Young dukkerne.

O'Brien var ansvarlig for holdet, der stod for animationerne, hans tid var sandsynligvis optaget af møder og samordningen af de mange komplekse processer omkring optagelserne, hvilket overlod en stor del af animationerne til Ray Harryhausen. Efterhånden som animationerne kom mere og mere bag ud for tidsplanen, begyndte O'Brian desperat at lede efter nye veje til at sætte fart i processen. Han hyrede andre animatorer bl.a. Marcel Delgado og Buzz Gibson (som havde arbejdet med "Son of Kong") for at få dem til at hjælpe med stop motion arbejdet, men deres arbejde viste sig at være ubrugeligt.

Svend Aage var blevet bidt af "dillen" og i sin fritid begyndte han at eksperimentere med stop motion teknikken i sit hjem. Han placerede bånd på menneskernes arme og ben for at kunne måle bevægelserne og få nedskrevet bevægelserne for at få forståelse for processen, når nogen bevægede sig. Efter nogen tid bad han O'Brien, om han måtte få en chance for at arbejde med animationerne til stop motion filmen.

O'Brien gav ham et lille hjørne i effektstudiet til at arbejde i, O'Brian blev henrykt ved at se det talent, Svend Aage lagde for dagen og hans fine følelse for arbejdet.

Det betød, at Svend Aage fik job som "second technician" (2. tekniker) og kom til at arbejde på adskillige scener i Mighty Joe Young. De to scener, der virkelig viser hans fine talent, er begyndelsen af natklubscenen og flugten i lastbilen. I natklubs-

Her arbejder Svend Aage med Joe Young.

cenen bliver det vist, at Mighty Joe løfter Terry Moore og hendes klaver højt op over hovedet på en platform, mens hun spiller Joes favorit sang "Beautiful Dreamer". Scenen har en stor dramatisk effekt, fordi Joe i begyndelsen ikke er særlig belyst og samtidig ser det ud, som om Moore og hendes klaver flyver og drejer sig i luften helt af sig selv.

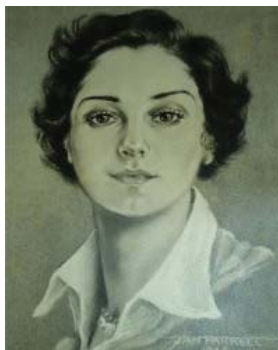
Kun da lyset i klubben bliver tændt helt, kan publikum (både i klubben og i filmen) pludselig se, at dette ufattelige bæst står bag magien. Det er en hyldest til Svend Aages spirende evne, som animator, at Joes magt og styrke kommer fuldt til udtryk. Joe står majestætisk ubesværet overskrævs, mens han holder den knusende vægt af den runde platform med klaveret. Man kan se sener og sved på gorillaen, mens han stirrer forvirret på publikum, som om han ikke ved, hvad han nu skal gøre i disse mærkelige omgivelser. Dette væsen udstråler stor værdighed og magt og Svend Aage (Pete) indfanger dette helt perfekt i filmen. Senere i filmen bliver Joe dømt til døden for den tumult, han har påført natklubben, det til trods for at O'Hara (Robert Armstrong) kæmper for at få Joe tilbage til Afrika. Med hjælp fra Terry Moore og Ben Johnson får de den kæmpe store abe op bag i en lastbil og kører til havnen.

Der er her, Svend Aage laver en animation af Joe, hvor han sidder bag i lastbilen. Svend Aage viser, hvordan aben sidder og keder sig, mens den trommer formålsløst med fingrene på sit ben. Det er en fuldkommen fjollet scene, navnlig mange børn elskede den scenen. Det gjorde ligesom Joe mere menneskelig og involverede tilskuerne i hans flugt så meget mere. Der er nogle få andre scener, der anvender nogle af Svend Aages animationer (inklusiv lassoscenen), men de scener, der er nævnt herover, er de første virkelig store animationsscener Svend Aage lavede med succes.

Men det blev med Mighty Joe Young filmen, at Svend Aages stop motion karriere for alvor kom i gang.

Det var mens Svend Aage arbejdede på Migthy Joe Young, at han mødte og blev gift med sin kone, Jan. Hendes fulde navn var Janet Easton Farrell. Men lykken varede meget kort, kun 3 måneder senere døde hun af et hjerteanfald.

Denne tragedie bandt ham for evigt til Willis O'Brien. O'Brien var heller ikke ukendt med ulykke. I 1933 kort efter King Kong var blevet frigivet til biograferne,

Janet Easton Peterson.

havde O'Brians kone skudt og dræbt begge deres sønner og derefter skudt sig selv. Det er som om disse to uhyggelige tildragelse bandt Svend Aage og O'Brian sammen i deres fælles passion, at lave stop motion film, resten af livet.

Svend Aage var Janet Farrell tredje mand, hun havde været gift to gange tidligere. første gang den 7. juli 1925 med den 7 år ældre Edwin Gean Austin. Med Edwin fik hun en datter den 4. juni 1926, Janie Jean, som desværre døde samme dag som hun blev født, det tog så hårdt på det første ægteskab at de blev skildt 2. august 1932. Anden gang den 4. februar 1936 med David Francis Cerf, som var 7 år yngre end hende. Det ægteskab har jeg ikke fundet noget om.

I 1948 finde jeg en kopi af Svend Aages socialsecurity nummer, det var: 564 – 16 – 0848.

Dem, der lavede er hjemmeside om Svend Aage (Peter Peterson), skriver at de ikke ved, hvad Svend Aage lavede mellem 1949 og 1957. De skriver, at han muligvis har arbejdet som grip i et af Hollywood studierne. Det er formentlig i den periode han få konstateret Multiple Sclerose, en frygtelig degenererende sygdom, som langsomt sætter hans evne til at styre kroppens muskler ud af kraft. Det var frygteligt ironisk, at Svend Aage var i stand til at give liv og bevægelse til livløse figurer, mens han selv var ude af stand til selv, at nyde den fulde mulighed for at bevæge sig.

Ovenstående afsnit er en afskrift af den hjemmeside, der er lavet af mennesker i USA, for at hædre Svend Aage.

Men da jeg begyndte at hjælpe Allan fra Utah, som jeg fortalte om i April nummeret af Slægts Tidende, havde jeg en bagtanke, ved at hjælpe ham kunne det være, at han kunne hjælpe mig med et par løse ender omkring min onkel Svend Aage. Det jeg havde i tankerne var, om han kunne finde Svend Aages første "Declaration of Intention", som han skulle have udfyldt i 1924 i Galveston, Texas. Det fik jeg ikke, men jeg modtog noget meget mere spænden-

Form 5-51
UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
IMMIGRATION AND NATURALIZATION SERVICE
(Rev. 1-4-51)

Form approved
Index Number No. 40-8388

MANIFEST NO. 11

MANIFEST OF OUTWARD-BOUND PASSENGERS
(ALIENS)

Tourist Class. Sailing from **NEW YORK, N.Y.** (Port) **NOVEMBER 13th, 1951** (Date)

S.S. **M/S "OSLOFJORD"** bound for port of **COPENHAGEN, DENMARK**

Line No.	Family Name—Given Name	Age (Years)	Travel Document No.	
1	LARSEN, Holger U.S.C. M M Farmington Ave., Farmington, Conn.	54	U.S.P. 506111 Born in Denmark.	4 1008
2	LARSEN, Karen	48	A-3119029	
3	OLSEN, Gerda Hiltten	19	V-851690	
4	OLSEN, Severine M.M.	55	V-811024	
5	PEDERSEN, Svend Aage	48	A-6338504	
6	PEDERSEN, Elie Marie	45	A-6338505	
7	RASK, Rigmor	49	A-8005185	
8	ROCK, Cecil	31	A-6810390	
9	ROSENBERG, Leib	38	V-567319	
10	THOMSEN, Knud R.	36	I-242088	

Svend Aage på vej til Danmark med M/S Oslofjord.

begynder at tænke: Har han skrevet til Ingrid på hans mors adresse, efter han "forsvandt i Mexico". Ingrid flyttede fra Aarhus i begyndelsen af 1930-erne. Har Svend Aages mor revet brevet eller brevene i stykker, eller ladet dem gå retur, med "Ukendt på adressen"? Hun har helt sikkert ikke villet, eller måske ikke kunnet tale med ham, det vides ikke, hvordan hans danske sprog var på dette tidspunkt. Men han har helt sikkert ikke fået at vide, at Ingrid nu var gift og boede i Svendborg med sin mand. Det sidste her er jo helt mine tanker, efter jeg har fundet ud af, at Svend Aage har været i Danmark i begyndelsen af 1950-erne. Da han ikke får kontakt til Ingrid, tager han hyre på til søs, og den 21. juni 1957 ankommer han til New York med Moterskibet Tekla Torm. Det kommer med varer fra Casablanca, Marocco, hvorfra de er

de. Jeg fik nemlig en udskrift af et skibsdokument, hvor der stod at Svend Aage den 13. november 1951 gik ombord på M/S Oslofjord i New York med kurs mod København. Hvis Svend Aage er mødt op på den adresse, han har skrevet til, mens hans søster Ingrid boede der, så har han truffet sin moder, som absolut ikke ville kendes ved ham. Så er det, jeg

TREASURY DEPARTMENT
UNITED STATES CUSTOM SERVICE
UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
Immigration and Naturalization Service

Form Approved
Index Number No. 40-8388

Form 5-51
UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
IMMIGRATION AND NATURALIZATION SERVICE
(Rev. 1-4-51)

Form approved
Index Number No. 40-8388

MANIFEST NO. 11

MANIFEST OF OUTWARD-BOUND PASSENGERS
(ALIENS)

Tourist Class. Sailing from **NEW YORK, N.Y.** (Port) **NOVEMBER 13th, 1951** (Date)

S.S. **M/S "OSLOFJORD"** bound for port of **COPENHAGEN, DENMARK**

Line No.	Family Name—Given Name	Age (Years)	Travel Document No.	
1	LARSEN, Holger U.S.C. M M Farmington Ave., Farmington, Conn.	54	U.S.P. 506111 Born in Denmark.	4 1008
2	LARSEN, Karen	48	A-3119029	
3	OLSEN, Gerda Hiltten	19	V-851690	
4	OLSEN, Severine M.M.	55	V-811024	
5	PEDERSEN, Svend Aage	48	A-6338504	
6	PEDERSEN, Elie Marie	45	A-6338505	
7	RASK, Rigmor	49	A-8005185	
8	ROCK, Cecil	31	A-6810390	
9	ROSENBERG, Leib	38	V-567319	
10	THOMSEN, Knud R.	36	I-242088	

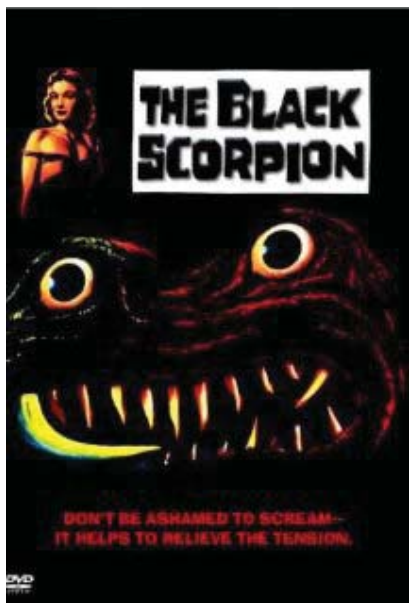
Den 21. juni 1957 kommer Svend Aage tilbage til USA med M/S Tekla Torm, hans titel er 1. officer, da han er uddannet Klejnsmed tolker jeg det som han er 1. maskinmester ombord.

afsejlet 9. juni 1957. Svend Aage har titlen 1. Officer. I følge papirerne er han også påmønstret Tekla Torm i Casablanca.

Efter han kommer tilbage til Hollywood, får han konstateret Multiple Sclerose. I en del af tiden, hvor han har Multiple Sclerose, har han metalskinner på benene for at stive dem af og gøre det muligt for ham, at stå og gå. På et tidspunkt bliver han så dårlig, at han også får en kørestol, hvorfra han arbejder med animeringerne.

Sygdommen har med sikkerhed kostet ham jobbet som grip, fordi jobbet som grip krævede, at han stod og gik meget i arbejdstiden.

Filmen The Black Scorpion

Heldigvis kom muligheden flyvende igen, idet Willis O'Brien fik bestilling på effekterne til en low budget eventyrfilm – The Black Scorpion. Oprindeligt blev han hyret af instruktøren Eugene Lourié, som instruerede The Beast from 20,000 Fathoms (Uhyret fra 20.000 favne) og derefter forlod produktionen inden optagelserne begyndte, den film var et forsøg på at lave penge på eventyrfilmindillen, der hærgede i 1950'erne. Endnu en gang skulle kæmpe store monstre hærge verden. I denne film skulle det være et monster en stor Scorpion og området, hvor den dukkede op skulle være Mexico. O'Brien havde brug for en animator til filmen (faktisk havde O'Brien gjort det meget lidt i animation, siden Mighty Joe Young) og da Ray Harryhausen

havde etableret sig selv med sit eget setup, vendte O'Brien blikket mod Svend Aage.

De to tog således til Mexico. Af en eller anden grund blev de foragtet af filmfolkene, så de fik meget ringe forhold at arbejde under. De blev kun 3 til 4 måneder i Mexico, hvorefter de tog tilbage til Californien for at fuldføre animationerne. End skønt The Black Scorpion ikke blev så stort et gennembrud, som King Kong eller The Beast from 20.000 Fathoms, leverede O'Brien og Svend Aage et fantastisk udvalg af effekter til filmen. Det er en af de få 1950'er eventyrfilm, hvor det virkelig ser ud, som om en hel hær af gigantiske monstre invaderer menneskenes verden. Svend Aage fanger bevægelserne af det kæm-

pe store edderkoppeagtige monster perfekt. De bevæger sig meget hurtigt, mens de holder deres haler højt, hele tiden klar til hug, når de ser et potentielt menneskeligt måltid, bevæger de sig meget direkte og med et tydeligt mål for øje. Eller sagt meget kort: De opfører sig helt tydeligt som skorpioner.

Der er tre scener i filmen, der helt tydeligt illustrerer størrelsen af Svend Aages talent og dygtighed som animator.

Den første er, da den ledende videnskabsmand Richard Denning og Carlos Rivas stiger ned i skorpionens redehule. Opsætningen af hulen er storslået (det ser ud, som om designet er en rest fra O'Brians opsætning af King Kong) og skaber en stemning af, at kun et væsen fra en anden verden ville tage ophold der. Her giver Svend Aage et flot indtryk af skorpionens usårlighed. De bevæger sig med rolig sikre skridt. Til at begynde med virker de ikke nervøse. Først da de kommer i kamp med nogle ormelignende skabninger, bliver deres blodtørst vækket. Det går galt igen, da en af de grådige skorpioner kommer til og stjæler en bid fra kadaveret af ormen til sig selv. Tyven får et dødeligt stik af en af de andre, for sit forsøg på at stjæle.

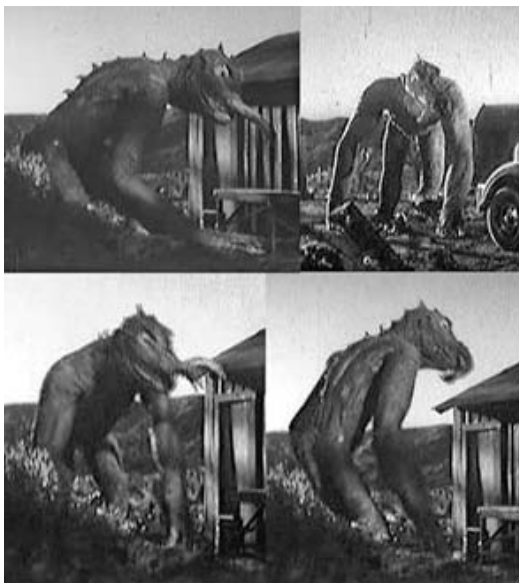
Det næste imponerende stykke film er en kulisser med et togvrag. Her viser Svend Aage en flok skorpioner, der sværmer hen over bunken af forulykkede personvogne, som om de bare samlede ind fra et ødelagt termitbo. De griber skrigende mennesker med deres klør og kæmper indbydes for at beholde deres fangst. I et makabert øjeblik følger kameraet en overlevende, der halter væk, mens han kæmper for at komme i sikkerhed i en grotte. Netop som han er ved at komme i sikkerhed, griber en af skorpionerne ham med en klo og løfter ham højt op i luften for at få den lækre bid for sig selv. Svend Aage får denne lille menneskefigur til at fægte og sparke vildt og forgæves i luften i et forsøg på at undgå sin skæbne.

Filmens slutter med et mægtigt brag af en animation, hvor den sidste gigantiske skorpion er lokket ind på et stadion, hvor den kommer i kamp med hæren. Det bliver gjort i et halsbrækkende tempo med helikoptere, kampvogne og lastbiler, som farer ind og angriber den indtrængende fjende. Svend Aage tilføjer dramatiske effekter som f.eks. en enlig person, der undslipper fra en bulldozer, som skorpionen har knust. Personen halter væk i et forsøg på at undslippe skorpionen, indtil en anden lastbil kommer til og samler ham op og får ham væk fra kampzonen. Svend Aage tilføjer også lysglimt fra militærkøretøjerne, der skal illustrere lysglimtene fra affyringen af store granater mod det sidste monster. Da endelig en dødelig elektrisk harpun bliver skudt ind i monstret, fanger Svend Aage chokket og raseriet helt fantastisk. Skorpionen trækker sig tilbage og forsøger at komme væk, imens den forsøger at bruge sin hales giftkrog mod sine plageåndere. Den kæmper storslået og kun efter en

massiv indsats lykkes det endelig at overvinde monstret. Denne afsluttende kamp varer over fire minutter på lærredet. Skønt filmen kun kan siges at være middelmådig, det savlende scorpionshoved, der er opfundet af Wah Chang er temmelig fjollet og den berygtede "tomme krop" af skorpionen ødelægger effekterne af det overordnede indtryk. Filmen *The Black Scorpion* indeholder en af de mest fantastiske afslutninger nogen af filmene fra 1950'erne havde. Det er et flot bevis på Svend Aages evne som animator, til trods for hans eget fysiske handicap, var han i stand til at arbejde koncentreret og skabe den fantastiske filmafslutning.

Svend Aages eksperimenter

Efter *The Black Scorpion* udførte Svend Aage nogle animationstest på egen hånd. Hans mest berømte er the Las Vegas Monster opstilling, som han filmede ved brug af et af miniaturesættene fra *The Black Scorpion*. Til denne testopstilling skabte Svend Aage en abe-lignende skabning med to snabellignende udvækster i ansigtet. Kort fortalt, skrider væsnet målbevidst ind i scenen, hvor den river taget af et hus, hvorefter det hiver en kæmpende mand ud af huset og dræber ham. En lastbil kommer ind i billedet, monsteret går hen og undersøger den. Monsteret griber ind i bilen og dræber chaufføren.

I den næste scene buldre monsteret igennem en by i nærheden, foran monsteret flygter befolkningen hen ad gaden. Bæstet samler en bil op og kaster den ind i trængslen af den flygtende flok. Derefter er monsteret tilbage i miniature landskabet, hvor en helikopter kommer til (sandsynligvis en rest fra *The Black Scorpion*). Helikopteren angriber monsteret. Monsteret fanger helikopteren i luften og vælter om på jorden med sin fangst. Derpå retter monsteret på sine snabler, som blev bøjet bagover i kampen med helikopteren. Derpå vandrer monsteret ud af billedet.

The Las Vegas Monster test opsætning varer kun to og et halvt minut. Men i denne korte test film, kan man se, hvor god Svend Aage er blevet som animator. Hans monster er ganske enestående og netop som med Migthy Joe Young,

lykkes det ham at få et rigtig abeagtigt monster tryllet frem. Væsnet har helt afgørende bevægelser og er i stand til at vise nysgerrighed, både i sit første raseri såvel som i det sidste. Som en fan af eventyrfilm ville det være interessant at vide mere om denne opsætning. F.eks. blev Svend Aage betalt for at lave denne test? Var dette et barn af hans egen opfindsomhed? Var det et forsøg på at få en producent interesseret i hans monster? Disse spørgsmål får vi nok aldrig besvaret, men ikke desto mindre er The Las Vegas Monster et fantastisk eksempel på en stop motion animation.

Destruktion af London

I 1959 ringede Eugene Lourie til O'Brien og Svend Aage og spurgte om de var ledige til at udføre alle special effekterne på The Giant Behemoth, han var ved at forberede en film om et andet monster, der farer rundt og ødelægger byer. O'Brien og Svend Aage sagde ja til jobbet, men producenten (David Diamond) af filmen var ikke sikker på, at duoen kunne levere de ønskede effekter. Han hyrede derfor Jack Rabin og Irving Block til at føre tilsyn med de visuelle effekter. Rabin og Block lavede derefter en underkontrakt med O'Brien og Svend Aage, om at de lavede alle animationerne. Det samlede budget for filmen var 20.000 \$, de to animatører fik væsentligt mindre end det for at bringe liv i den dinosauer, som skulle ødelægge byerne.

Trods den ringe betaling, lykkedes det dem at bringe liv i dinosauren. På det reducerede budget måtte O'Brien og Svend Aage udføre arbejdet i Svend Aages garage. Trods de kummerlige forhold, lykkedes det duoen at skabe endnu et fantastisk monster, som kom til at fornøje biografgængere verden over.

The Giant Behemoth forbliver en fantastisk skabelse, mest for den vitalitet og storslåede smidighed, som Svend Aage fik bygget ind i dukken. Skønt dinosauren kun er med i filmen i nogle ganske få minutter, er disse minutter blandt filmens bedste. Fra det øjeblik the Behemoth dukker op og angriber et skibværft i London, er man med det

samme klar over, at her er det alvor. Først ødelægges der flere kraner, som om de er af papmache, derefter marcherer monstret ind til hjertet af London, mens det knuser og får sat ild på alt på ruten ind til Londons centrum. Den scene, der rigtigt har printet sig i min hukommelse, er, da monstret kommer imod tilskuerne langt ude fra baggrunden. Dets hærgen bringer det tættere og tættere på kameraet. Der er kun en svag lysning på himlen. Det betyder, at

man ikke kan se alt for mange detaljer i begyndelsen, hvor monstret stolper rundt. Da det kommer nærmere, kommer det til nogle højspændingsledninger. Da det får stød af ledningerne, krymper det sig af stødet og går derpå sidelæns og griber højspændingsmasten, som om det er mastens skyld, at monstret fik stød. Det knuser masten og ryster den for til sidst at beslutte, at masten ikke længere kan skade det. Paleosarusen kaster den forvredne stump metal til side og forsætter sin færd frem mod kameraet. Svend Aage vipper kameraet op, da bæstet nærmer sig, således at man rigtig kan se bæstet i al sin herlighed. Men 20.000 \$ strækker ikke langt. Svend Aage og O'Brian var ikke i stand til at lave så mange destruktionsscener, som de havde planlagt. En del flotte opstillinger blev sorteret fra og andre blev genbrugt. Scenen med bilen der bliver knust bliver brugt 3 gange i løbet af filmen. Der var ikke penge til at bygge en miniatureudgave af London, som dukkerne kunne smadre, i stedet brugte de forstørrede foto af London. Det understøttede Behemoth hoved (blev brugt til at sænke en færge) var designet til at bøje hovedet og åbne dens mund og rulle med øjnene. Men hovedet blev beskadiget af en tekniker, således at det kun blev filmet, mens det livløst blev bevæget fra side til side. Der opstod ganske simpelt for mange problemer under optagelserne og samtidig var der ingen penge til at løse opgaverne med. Trods den store succes med animationerne blev det generelle resultat af The Giant Behemoth kun middelmådigt. Det må have været en stor skuffelse for Svend Aage efter at have arbejdet så hårdt, at se resultatet ende som en monsterfil degraderet til en B-film.

Det sidste eksperiment og Coda

The Giant Behemoth var begyndelsen til slutningen for Svend Aage. Hans Multiple Sclerose havde udviklet sig så meget, at han ikke længere kunne stå

Svend Aages uhyggelige biller.

op ret længe ad gangen. Det betød, at opsætningen til filmen var bygget på et lavt bord, således at han kunne lave animationsarbejdet siddende. Efter dette arbejde fik han ikke flere opgaver. Det betød, at Svend Aage vendte tilbage til “tegnebordet” og selv lavede en ny lille testfilm. Han byggede adskillige skabninger, der blev kendt

som Bille-mændene” (Beetlemen), de blev filmet som farvefilm, hvor man ser “Bille-mændene” komme op over en bakketop. Disse skabninger var oprindeligt astronauter, der blev til vanskabninger, fordi de bliver fanget i lang tid i et trykkammer. Sekvensen er knap 1 minut lang, opsætningen viser skabningernes march over en bakketop, en efter en med en glødende grå himmel som baggrund. Svend Aage var ikke i stand til at beskytte filmstrimlen, så strimlen er mere eller mindre gået til, nedbrydningen af denne stump film, kan man betragte som et billede på nedbrydningen af Svend Aages krop. Kort efter, han var begyndt på arbejdet med “Bille-mændene”, fik Svend Aage konstateret nyrecancer.

Afslutningen

Den 24. februar 1962 kom han på operationsbordet, hvor han afgik ved døden.

Svend Aage ligger begravet på en af Forest Lawn kirkegårdene i Los Angeles.

Efterskrift

Nogle år senere var der nogle unge animatorer (deriblandt Jim Danforth og Dennis Muren), der tilfældigt faldt over en kuffert, som Svend Aage havde efterladt. Den var blevet passet på af en nabokone til Svend Aage. Til deres store glæde, indeholdt kufferten adskillige af Svend Aages modeller, inklusiv en scorpion fra The Black Scorpion og en model af The Giant Behemoth, såvel som opsætningen til The Las Vegas Monster og “Bille-mændene”. Naboerne forærede de unge mennesker kufferten.

Langt om længe kunne nogle af Svend Aages apparater genbruges i de film, som de arbejdede på og på den måde fik de bragt liv i nogle af Svend Aages gamle opsætninger, således at mange filmfan nu kan gense dem.

I skrivende stund har nogle filmfolk i Hollywood oprettet en hædersside på

facebook.com for Svend Aage, desuden er der oprettet en hjemmeside til ære for ”Pete Peterson the animator”. Desuden kan han findes på wikipedia.org og på youtube.com findes flere af hans film både i fuld længde og i uddrag.

Jeg har skrevet til Forest Lawn og spurgt, hvem der betalte for Svend Aages begravelse, den information er ikke gemt af kirkegårdsmyndighederne, eller også vil de ikke, eller de må ikke udlevere den information. Det eneste de kunne oplyse var, at han var blevet kremeret og datoen for urnes nedsættelse.

Svend Aage som sømand

Mønstringskontoret i København: Register til skibsbemandingslister (1900 – 1963) 4: 1915 – 1921

I mønstringsregistret skal man kende navnet på det skib, han påmønstrede samt året, hvor han påmønstrede. I registreret finder man derpå numre på de protokoller, der hører til skibet. Når det nummer er fundet, skal man i:

Mønstringskontoret i København: Skibsbemandingslister (1870–1963) 129: 1922 – 527 – 999

I dette tilfælde henviser numrene 527 – 999 til bemandingslisterne i den pågældende kasse.

Hvis man ikke kender skibets navn eller årstal, er det en uoverkommelig opgave, at finde ham i listerne. Selv hvis jeg kendte det korrekte årstal for hans mønstring, vil det være flere dages arbejde, at finde ham. Det forudsætter igen, at han er mønstret i København.

Mønstringskontoret i København: Annotationsrulle/rulle (1869 – 1945) 165 – 169: 1921 – 1922

Dette er navneliste skrevet på samme måde som lægdsruller. Det er overkommelige at lede igennem. I disse lister står der i mange tilfælde også skibets navn, hvor den pågældende er påmønstret.

Annotationsrullerne er opdelt efter Lægdernes Udskrivningskredse. Men jeg fandt ikke Svend Aage i 1921 eller 1922.

Kort vejledning, hvis man har en ane, der er stået til søs

En mulighed er at søge på: Mønstringskontoret i København. Skriv f.eks. Mønstringskontor i Daisy under arkivskaber.

Hvis man ikke ved, hvilket skib den pågældende er mønstret på, skal man begynde med at bestille Annotationsrulle/rulle for det, eller de år, hvor der er mulighed for, at det er udmønstret.

Rullen er opdelt efter Lægdernes Udskrivningskredse, det vil derfor lette, hvis man kender hans bopæl på mønstringstidspunktet, men ellers er det bare at lede bøgerne igennem.

Der er et navnefelt, hvor fødselsdato og fødested også er anført. Når man har fundet den søgte person, skal man helt ud til højre i linjen i protokollen, der står skibets navn.

Så kommer man ikke længere den dag. På det næste besøg på Rigsarkivet skal man igen begynde i Daisy med Mønstringskontoret i København, men denne gang skal man bestille: Register til skibsbemandingslister, her får man et register over skibene, i disse lister står et eller flere numre ud for skibsnavnene. Disse numre henviser til de aktuelle bemandingslister.

Dvs. hvis man vil slippe for flere turer til Rigsarkivet, skal man nu bestille samtlige: Skibsbemandingslister for det aktuelle år.

Normalt er det sådan, at hvis der står flere numre ud for et skib, er alle bemandingslisterne samlet under det højeste nummer.

Numrene på bemandingslisterne kan være lidt svære at finde, derfor er der på de fleste skrevet et ekstra nummer på bagsiden med blå farvekridt.

Disse sidste oplysninger er til, hvis nogen skulle få lyst til at undersøge om min formodning om, hvorledes Svend Aage kom til USA passer eller ej, så er det her en lille vejledning til at undersøge skibspapirerne.

Bemærkninger

Johannes Dam – Er Svend Aages biologiske far.

Jeg finder Mads Kristian Johannes Dam i Stambogen for 38. Bataillon 4. Kompagni. Han står som nr. 16, i udskrivningsaar: 1895. Han er født 12. april 1875 i Hørning. Højde: 66 $\frac{3}{4}$ " = 1,75 cm, Vækst: Middel, Haar: blondt, Øjne: Blaa, Særlige kendetegn: ingen.

Hans Stilling som Soldat: Menig. fra: 10/4 95, til 7/10 95. I nummer ved: 14. Batl. 4. Komp. Fra 10/4 95, til 9/1 03 ændret til 38. Batl. 4. Komp 10/1 03

Befalingsmandselev: fra 8/10 95, til 10/4 96, Underkorporal: 11/4 96 Underkorporalskolen ved 14. Batl. 18 95/96, bestaaet som No. 13 af 20 bestaaede elever.

(: 28. Batl. Som Lærer paa Rekrutskolen :) 9/4 96 – 8/6 96

14. Batl. 9/6 96 – 10/6 96 og 12/9 96 – 8/10 96 og 12/9 00 – 7/10 00

Hjemsted: Aarhus. Livsstilling: Sæbesyder.

Rejsetilladelse til udlandet fra 11/6 til 11/9 96 B. Bflg. 141/96 (B. Bflg. – Kan henvise til Bataljon Befalinger, men protokollerne for 38. bataljon er først bevaret fra 1910)

Do. Fra 9/10 96 – 8/10 99 do. 250/96

Rejsetilladelse tilbagesendt den 13/6 97. Rgstr 303/97. B.B 134/97)

Rejsetilladelse til Udlandet fra 10/5b1902 – 31/12 1902.

Frakke No. 4.

Bukser: No. 66.

Hue: No. 3.

Meldt Afrejse til Udlandet d. 16/2 03.

Ikke modt. Mødebef.

På Straffelisten er anført: Forsømt der ham påhvilende Pligter som Ordonnans. 8 Dages Kvarterarrest. 2/3 96 Eftm. 10/3 96 Kl. 6. Idømt af Skoleforstanderen Kaptajn Krebs.

Hvad blev der af Johannes Dam?

Han bliver gift i Hamborg. I bryllupsbogen kan man læse følgende:

Nr. 552. Hamborg den 1. Oktober 1910. Foran den undertegnede tjenstemand forekom i dag til formål en bryllupsaftale (vielse):

1. Værkmester Mads Kristian Johannes Dam. Der personlig efter gennem Dåbsattest anerkendt Lutheraner af Religion, født den 12. April 1875 i Hørning i Danmark, bosiddende i Hamborg, Bankstrasse 100. Søn af ægteparret, Købmand Rasmus Mads Dam og Kirstine født Kristiansen begge bosiddende i Aarhus (Der bliver lavet en fejl her, idet navnet skulle have været Rasmus Madsen Dam)

2. Anna Helene Adelheid, der personlig efter gennem Dåbsattest anerkendt Lutheraner af Religion, født den 10. Juli 1887 i Hamborg, Röhrendamm 181. Datter af ægteparret Brødhandler Johann Friedrich August Baden og Christine Johanne født Kolthof, enkefrue Vollrath, begge bosiddende i Hamborg.

N Larchmouth Blvd. I sit brev staver Svend Aage navnet på gaden forkert.

Han skriver N Larchmouth Blvd. Men der findes ingen gade med det navn, der skulle, som her, have stået N Larchmount Blvd. Den gade eksisterer, sidste hus på Boulevaerden har i følge Google Maps nr. 689, dvs. Svend Aage har boet næste helt ude i den fjerneste ende.

En lille historie om min farfar

Jens Christian Christensen

Af Vibeke Karlby

Her følger en lille historie om min farfar, som blev født 1883 i Hostrup ved Varde. Han er den næstældste ud af en flok på 10 børn. Hans forældre gårdmand Knud Kristensen og hustru Ingeborg Kristensen, født Jensen. Knud og Ingeborg flyttede i 1897 til Karsbæk, Sønder Lem, Ringkøbing amt, hvor de overtog en gård.

Jens Christian var ude efter oplevelser, så omkring 1901 stak han af til USA, hvor han slog sig ned i South Dakota. Jeg finder ham i folketællingen 1905, Jens C Christensen

South Dakota State Census,	1905
Name	Jens C Christensen
Age	22
Birth Year (Estimated)	1883
Gender	Male
Race (Original)	W
Birthplace	Denmark
Marital Status	Single
Years in State	1
Arrival Year in State (Estimated)	1904
Event Place	South Dakota, United States
Years in United States	1
Arrival Year in the United States (Estimated)	1904
Father's Birthplace	Denmark
Mother's Birthplace	Denmark
Card Number	713

Men det var ikke noget for Jens Christian, så han returnerede til Danmark i slutningen af 1905. I folketællingen 1906 bor han hjemme på gården i Karsbæk, Sønder Lem, Ringkøbing amt. I 1910 dør hans far på Ringkøbing sygehus, Jens Christian bor sammen med sin mor i Karsbæk i 1911, men de bor nu til leje i et nabohus til den gård Knud ejede, jeg kan se i folketællingen at Jens Christian bor sammen med sin moder, der er ikke andre børn i hjemmet på det tidspunkt, der står at Jens Christian arbejder ved landbruget.

Jens Christian har og har haft to andre brødre der hed Jens Christian, den

næste blev født den 8. december 1889, men han dør allerede 19. februar 1891, kun godt et år gammel. Moderen Ingeborgs far hed Jens Christian, så for at være sikker på at hans navn overlevede, så da Ingeborg nedkommer 9. juni 1891 med en dreng, får han navnet Jens Christian. I det følgende vil jeg mærke dem henholdsvis Jens Chr.⁽⁸³⁾ og Jens Chr.⁽⁹¹⁾.

Jens Christian⁽⁸³⁾ må have fortalt en del om USA for tre af hans brødre flytter efter 1906 til USA, jeg har fundet ud af, at Jens Chr.⁽⁹¹⁾ flytter til Salinde, Franklin County, Iowa. Der træffer han en pige, hvis forældre også er udvandret, hun hedder Marie Bjørnild Nielsen, de bliver gift den 13. januar 1915 i

Salinde.

Jens Chr.⁽⁸³⁾ er efter faderens død flyttet til Fyn, nærmere betegnet Ulbølle ved Svendborg.

Jens Chr.⁽⁹¹⁾ bliver i USA og bliver indkaldt til hæren i USA under 1. verdenskrig. Den 5. juni 1917 noteres Jens Chr.⁽⁹¹⁾ i lægdsrullen i Hampton, Iowa, men han er jo gift og har et barn, så han slipper vist nok for at deltage i Den Store Krig. Men en broder Andre Ankjær, som ankommer til USA med M/S Frederik VIII den 8. april 1914. Efter ankomsten rejser han rundt og den 5. juni 1917 ankommer han til Latimer Iowa, han bliver hvervet til USA's militær og sendt til Frankrig,

Marriage Record, "9," Franklin County, Iowa.

No. 2993
Date of License Jan 13th 1915
IN THE DISTRICT COURT OF FRANKLIN COUNTY, IOWA.

AFFIDAVIT
STATE OF IOWA, Franklin County, ss.
I, Jens Nikolaj Larsen, Latimer Ia
do solemnly swear that I am acquainted with Jens C. Christensen and Marie Bjørnild Nielsen who are parties for the marriage of whom a License is applied for; that he is of the age of 25 years and upwards, of sound contracting mind, and unmarried; that she is of the age of 22 years and upwards, of sound contracting mind, and unmarried; that neither of the parties mentioned in this affidavit have been divorced within one year from this date; and that there is no legal impediment to said parties entering the marriage state, to the best of my knowledge, information and belief.

Subscribed in my presence by Jens Nikolaj Larsen and by him before me sworn to, this 13th day of January 1915.
By H. P. Peters Clerk District Court, Deputy.

RETURN OF MARRIAGE.

1. By whom affidavit, if any, was made
2. By whom consent to marriage is given
3. Full name of GROOM Jens Christen Christensen
4. Place of Residence Latimer Ia 5. Occupation
6. Groom's age next birthday 25 7. Color White 8. Race Dane
9. No. of Groom's marriage 10. Groom's place of birth Denmark
11. Groom's father's name Knud Christensen
12. Groom's mother's full maiden name Ingeborg Jensen
13. Full name of BRIDE Marie Bjørnild Nielsen
14. Bride's maiden name, if a widow
15. Bride's place of residence Latimer Ia 16. Bride's age next birthday 22
17. Color White 18. Race Dane 19. No. of Bride's marriage
20. Bride's place of birth Denmark
21. Bride's father's full name Lars Mathias Nielsen
22. Bride's mother's full maiden name Anna Marie Jensen
23. Where and when married Jan 16, 1915 Latimer Ia
24. Witnesses Andrew Christensen, Jens Peters, O. Nielsen, J. R. Rasmussen
25. By whom married, name and office O. Nielsen, J. R. Rasmussen
Date of Return Jan 18 1915 When Registered Jan 18 1915

I hereby certify that the information above given is correct, to the best of our knowledge and belief.
Jens C. Christensen (Groom)
Marie Bjørnild Nielsen (Bride)

I hereby certify that the above is a correct return of marriage solemnized by me. Dated at this day of 1915.

CERTIFICATE OF MARRIAGE.
To the District Court of Franklin County, Iowa:
THIS CERTIFIES, That on the 14 day of Jan 1915, at Latimer in said County, according to law and by authority, I duly JOINED IN MARRIAGE, Mr. Jens C. Christensen and Marie Bjørnild Nielsen Given under my hand this 14 day of Jan 1915. O. Nielsen, J. R. Rasmussen

hvor han mister livet på slagmarken. St. Quentin i Frankrig den 30. september 1918. Hans navn står på mindesmærket ved Marselisborg i Aarhus.

Skulpturen på mindetavlen i Aarhus.

I folketællingen for 1916 finder jeg:

Jens Chr. Christensen, født 17-9 1883, Logerende, Arbejdsmand

Jens Christian⁽⁹¹⁾ returnerer til Danmark og flytter også til Ulbølle sammen med kone og to børn.

I folketællingen for 1921 finder jeg således:

Jens Chr. Christensen, 9/6 1891, født i Haastrup, Ribe amt, Flyttet til sognet 1920 fra udlandet, Husfader, Husmand og Landhandler

Marie Christensen, født 14/10 1892 Pandrup, Aalborg amt, Flyttet til sognet 1920 fra udlandet, Husmoder

Norman Bjørnild Christensen, født 25/10 1915 i Amerika, Flyttet til sognet 1920 fra udlandet, Barn

Ingeborg Bjørnild Christensen, født 11/10 1917 i Amerika, Flyttet til sognet 1920 fra udlandet, Barn

Og det næste opslag:

Jens Chr. Christensen, født 17/9 1883 i Haastrup, Ribe amt, Taget bopæl i sognet 1914 kommer fra Lem sogn, Husfader, Savværksarbejder

Johanne Christensen, født 14/3 1895 i Brahetrolleborg sogn, Svendborg amt, Taget bopæl i sognet 1917 kommer fra Krarup, Husmoder

Andrea Christensen, født 4/10 1919 i Ulbølle sogn, Svendborg amt, Barn

Jens Chr.⁽⁸³⁾ bliver gift med den 12 år yngre Johanne i 1917.

Jens Chr.⁽⁸³⁾ havde en storesøster Andrea som var født i 1882, hun døde af tyfus, da hun var 9 år gammel, det har Jens Chr.⁽⁸³⁾ aldrig glemt, så hans første-fødte kommer til at hedde Andrea efter hans storesøster. Hvad han ikke kunne vide var, at hans datter Andrea skulle blive 103 år gammel.

Historien fortsættes i næste nummer.

Øvelse i Gotisk tekst

Her er igen en øvelse til læsning af gotisk tekst. Tag den frem flere gange og øv dig. Når du mener, at have løsningen kan du finde en løsning på vores hjemmeside.

Denne gang er det fra Krogsbæk kirkebog 1799-1814, Sønderhald herred, Randers amt

[illegible]